

**Ryszard Brykowski, Anna
Kisielewska**

**Sprawozdanie z posiedzenia Rady
Muzealnej Muzeum Budownictwa
Ludowego w Sanoku w dniach 24-25
maja 1968 r. : fragmenty**

Ochrona Zabytków 21/4 (83), 58-60

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W latach 1964—1967 nawiązano kontakt z analogicznymi placówkami, prowadzącymi badania nad drewnianą architekturą sakralną, w Bratysławie, Bukareszcie i Kijowie¹⁷. W 1967 r. udało się zorganizować z przedstawicielem Rumuńskiej Akademii Nauk wspólne badania terenowe nad obiektami, głównie architektury cerkiewnej województwa rzeszowskiego.

Dalszy rozwój prac dokumentacyjnych zależy nie tyle od nakładów finansowych, ile raczej od możliwości czasowych i osobowych¹⁸.

Ryszard Brykowski

¹⁷ W Bratysławie — Słowacki Urząd Pamiątkowych Starożytności i Ochrony Przyrody (Blanka Kovačovičová-Pušková), w Bukareszcie — Instytut Sztuki Rumuńskiej Akademii Nauk (Maria-Elena Enachescu), w Kijowie — Instytut Architektury (J. M. Łogwinow).

¹⁸ Koordynacją całości prac nad dokumentacją oraz badania terenowe prowadzi mgr Ryszard Brykowski, dokumentację fotograficzną wykonuje Jerzy Langda, od roku 1966 w części prac pomocniczych oraz porządkowych bierze udział mgr Barbara Szymanowska, zaś w formie zlecenia — mgr Romana Gintyłówna.

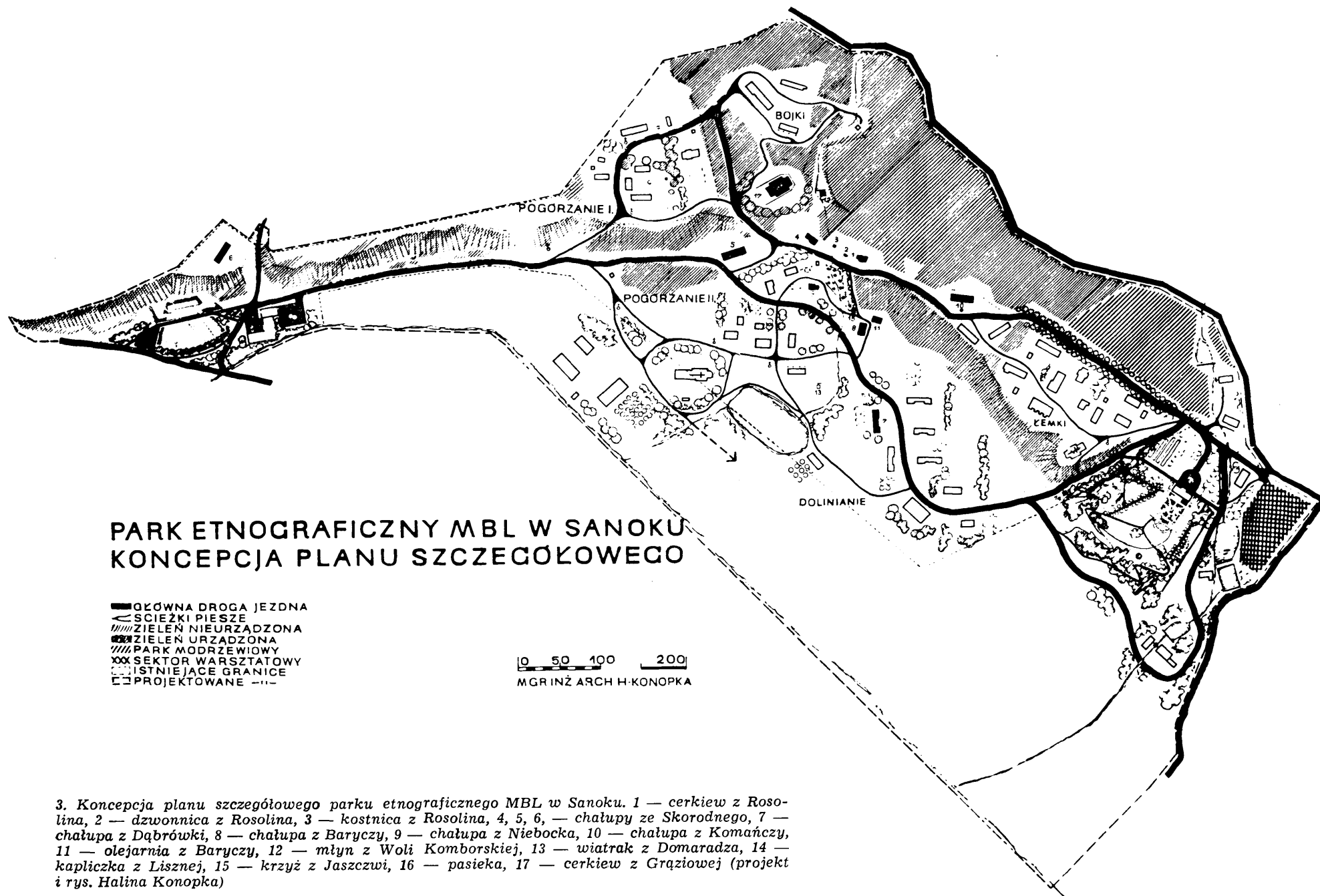
*SPRAWOZDANIE Z POSIEDZENIA RADY MUZEALNEJ
MUZEUM BUDOWNICTWA LUDOWEGO W SANOKU
W DNIACH 24—25 MAJA 1968 R. (fragmenty)*

W dniach 24—25 maja br. odbyło się kolejne posiedzenie Rady Muzealnej Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku. Powołano nową Radę w następującym składzie: prof. dr Roman Reinfuss — IS PAN Kraków (przewodniczący Rady), prof. dr Ignacy Tłoczek — SGGW Warszawa, prof. dr Wiktor Zin — Politechnika Krakowska, doc. dr Wojciech Kalinowski — Uniwersytet Toruński, doc. Franciszek Kotula — Muze-

1. Sanok, Park etnograficzny MBL, Chałupa bojkowska ze Skorodnego (fot. W. Szulc)

2. Sanok, Park etnograficzny MBL, ul figuralny „św. Franciszek” ze Stróż (fot. W. Szulc)

PARK ETNOGRAFICZNY MBL W SANOKU KONCEPCJA PLANU SZCZEGÓWEGO

- █ GŁÓWNA DROGA JEZDNA
- ~ SCIEŻKI PIESZE
- //// ZIELEŃ NIEURZĄDZONA
- ▨ ZIELEŃ URZĄDZONA
- ▧ PARK MODRZEWIOWY
- xxx SEKTOR WARSZTATOWY
- ISTNIEJĄCE GRANICE
- PROJEKTOWANE

0 50 100 200
MGR INŻ ARCH H. KONOPKA

3. Koncepcja planu szczegółowego parku etnograficznego MBL w Sanoku. 1 — cerkiew z Rosolina, 2 — dzwonnica z Rosolina, 3 — kostnica z Rosolina, 4, 5, 6, — chatupy ze Skorodnego, 7 — chatupa z Dąbrówki, 8 — chatupa z Baryczy, 9 — chatupa z Niebocka, 10 — chatupa z Komańczy, 11 — olejarnia z Baryczy, 12 — młyn z Woli Komborskiej, 13 — wiatrak z Domaradza, 14 — kapliczka z Lisznej, 15 — krzyż z Jaszczwi, 16 — pasieka, 17 — cerkiew z Grąziowej (projekt i rys. Halina Konopka)

um Okręgowe w Rzeszowie, mgr Ryszard Brykowski — IS PAN Warszawa, dr Jerzy Czajkowski — Muzeum Etnograficzne w Krakowie, dr Michał Czajnik — SGGW Warszawa (sekretarz Rady), dr Adam Fastnacht — Ossolineum Wrocław, dr Hanna Pieńkowska — WKZ Kraków, mgr Jerzy Tur — Muzeum Okręgowe Rzeszów oraz z urzędu (zgodnie z postanowieniami statutu MBL) dyr. MBL kustosz Aleksander Rybicki, Wojewódzki Konserwator Zabytków w Rzeszowie — mgr Inga Sapetowa, oraz pracownicy poszczególnych działów muzealnych: mgr Teresa Ambrożewicz, mgr Anna Kisielewska, mgr Wojciech Kurpik, mgr inż. arch. Halina Konopka, mgr Jadwiga Malinowska i Leszek Smoczkiwicz.

W skład Komisji Konsultantów — roboczego organu Rady weszli: mgr Ryszard Brykowski, dr Michał Czajnik, doc. Franciszek Kotula, prof. dr Roman Reinfuss, dyr. Aleksander Rybicki, mgr Inga Sapetowa, prof. dr Ignacy Tłoczek, mgr Jerzy Tur.

W obszernym sprawozdaniu dyr. A. Rybicki omówił działalność MBL. W dyskusji jaka się następnie odbyła poddano gruntownej analizie aktualne problemy muzeum z położeniem głównego nacisku na skutki przewidywanej uchwały WRN w Rzeszowie na mocy której MBL objąć miałyby swą działalnością również północne rejony tego województwa. Przedyskutowano również prowadzoną od 1964 r. działalność wydawniczą MBL. Do chwili obecnej ukazało się 6 numerów półrocznika początkowo pod nazwą „Biuletyn Informacyjny MBL w Sanoku”, a następnie „Materiały Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku”. W nr 8 (1968) tego wydawnictwa ukaże się obszerne sprawozdanie z posiedzenia Rady.

Projekt wstępnego zagospodarowania przestrzennego Parku Etnograficznego MBL przedstawiła mgr inż. arch. Halina Konopka. Projektantka stwierdziła, że oparła się na materiałach inwentaryzacji budownictwa — będących w posiadaniu archiwum MBL, a opracowanych przez dra Jerzego Czajkowskiego, oraz wykorzystwała w pewnym stopniu wersję założeń opracowaną wcześniej przez mgr inż. arch. Stanisława Szczęka¹. Projekt uwzględnia naturalne warunki ukształtowania terenu, jest dostosowany do istniejącej na terenie Parku zabudowy oraz uwzględnia ekspozycję czterech grup etnograficznych południowej Rzeszowszczyzny: Bojków, Łemków, Pogórze i Dolinian, którym starano się przydzielić jak najbardziej zbliżone do ich naturalnych warunków tereny. Uwzględniono również odwracalność ciągów komunikacyjnych, co związane jest z lokalizacją mającego powstać mostu na Sanie, oraz przewidziano miejsce na zaplecze administracyjno-konserwatorskie wreszcie pozostawiono pewne tereny rezerwowe.

Liczni dyskutanci zgodnie podkreślili, że przedstawiony projekt jest jednym z najbardziej udanych i proponuje najrafniejsze rozwiązania ze wszystkich dotąd przedstawianych koncepcji. Stosunkowo najwięcej kontrowersyjnych uwag wywołała lokalizacja dworu oraz projektowanego przy nim założenia parkowego, którą zalecono przeprojektować i przedstawić w kilku wariantach na następne posiedzenie Rady. W trakcie dyskusji wysunięto też postulat konieczności wprowadzenia dwóch cerkwi łemkowskich, zgodnie z faktycznie istniejącymi dwoma wariantami tego typu, zachodnim (np. Ropki) i wschodnim (np. Turzańsk)². Rada Muzealna przyjęła przedstawiony projekt z wyjątkiem rozwiązania części dworskiej i zobowiązała mgr inż. arch. H. Konopkę do zapoznania się z materiałem zabytkowym północnej Rzeszowszczyzny oraz przedstawienia propozycji jego lokalizacji na terenach rezerwowych.

*Ryszard Brykowski
Anna Kisielewska*

¹ S. Szczęka: *Problemy kompozycji krajobrazu parku etnograficznego Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku*, „Materiały Muzeum Budownictwa Ludowego w sanoku”, Sanok 1966 nr 3) s. 17—18.

² R. Brykowski: *Zabytki architektury powiatu gorlickiego. Stan, postulaty, przegląd wybranych obiektów*, „Nad rzeką Ropą”, Kraków 1968, cz. III.